

**JÖVŐ NEMZEDÉKEK
ORSZÁGGYŰLÉSI BIZTOSA**

Dr. Eiselt György
szabályozási és koordinációs helyettes államtitkár

Belügyminisztérium
Budapest
József Attila utca 2-4.
1051

Hiv. szám: 30000/2678/2010/BM.

Tisztelt Helyettes Államtitkár Úr!

Köszönettel vettük kézhez a véleményezésre megküldött, a polgári célú pirotechnikai tevékenységekről szóló, a Kormány részére készített előterjesztését.

Nagy örömünkre szolgált, hogy a Minisztérium – az előterjesztés megküldésével, a jogszabályalkotási folyamatba való bekapcsolódási lehetőség biztosításával – elősegíti a Jövő Nemzedékek Országgyűlési Biztosa az állampolgári jogok országgyűlési biztosáról szóló 1993. évi LIX. törvény 27/B. § (3) bekezdése e) pontjában előírt jogszabály-veleményezési feladatának ellátását.

A polgári célú pirotechnikai tevékenységekről szóló előterjesztéssel (Tervezet) összefüggésben, a tűzijáték termékek felhasználására való különös tekintettel, az alábbi két észrevételt fogalmazzuk meg.

1. A 2. pirotechnikai osztályba tartozó tűzijáték termék felhasználására vonatkozó szabályozás

A Tervezet, megkülönböztetve a tűzijáték termékek 4 pirotechnikai osztályát, speciális szabályokat állapít meg a magánszemélyek számára azok felhasználása tekintetében. A Tervezet 86. § (1) és (2) bekezdése szerint magánszemély csak az 1. és 2. pirotechnikai osztályba tartozó tűzijáték terméket, a 105. § (2) bekezdésében meghatározott időtartamban 3. pirotechnikai osztályba tartozó tűzijáték terméket, és a 107. §-ban írtak szerint színpadi és egyéb pirotechnikai termékeket birtokolhat, tárolhat, és használhat fel. Az (1) bekezdésben foglaltaktól eltérően magánszemély nem birtokolhat petárdát.

A Tervezet 102. § (2) bekezdése rögzíti, hogy az 1. és 2. pirotechnikai osztályba tartozó tűzijáték terméket – a petárda kivételével – 16. életévét betöltött személy engedély nélkül megvásárolhatja, birtokolhatja, egy időben összesen 1 kg nettó tömegig tárolhatja, és a használati és kezelési útmutatóban meghatározottak szerint felhasználhatja.

A 106. § (2) szerint pedig a 3. pirotechnikai osztályba tartozó tűzijáték terméket nagykorú személy december 25-e és 31-e között engedély nélkül megvásárolhatja, és a használati és kezelési útmutatóban meghatározottak szerint december 31-én 18 órától a következő naptári év január 1-jén 6 óráig engedély hiányában is felhasználhatja.

A fentieket, illetve a jelenleg hatályos, a polgári célú pirotechnikai tevékenységek felügyeletéről szóló 155/2003. (X.1.) Korm. rendelet rendelkezéseit megvizsgálva megállapítottuk, hogy a Tervezet a 2. kategóriájú tűzijáték termékekkel összefüggésben enyhébb szabályokat állapít meg.

A Tervezet szerint ugyanis magánszemély engedély és bejelentés nélkül meghatározott súlykorlátozással szabadon felhasználhatja az 1. és 2. pirotechnikai osztályba tartozó tűzijáték termékeket. A 3. pirotechnikai osztályba tartozó tűzijáték terméket pedig magánszemély csak december 25. és december 31. között vásárolhat meg és birtokolhat, illetve azokat december 31-én este 6 órától január 1-jén reggel 6 óráig használhatja fel. A jelenleg hatályos szabályozás szerint ugyanakkor ez az időbeli korlátozás a 2. pirotechnikai osztályba tartozó tűzijátéktermékekre is egyaránt irányadó.

Rámutatunk tehát arra, hogy a 2. pirotechnikai osztályba tartozó tűzijáték termékek a Tervezet rendelkezései szerint már nem csak a meghatározott „szilveszteri időszakban”, hanem egész évben szabadon, bejelentés és engedély nélkül megvásárolhatók, birtokolhatók és felhasználhatók. Ezen tűzijáték termékek felhasználása pedig igen gyakori és köztudomásúan fokozott zajterheléssel is jár, veszélyeztetve az embert és környezetét.

Az Alkotmány 18. § és 70/D. §-ában deklarálja az egészséges környezethez való jogot, amelynek értelmezését az Alkotmánybíróság 28/1994. (V. 20.) AB határozatában, valamint az arra épülő későbbi határozataiban végezte el. A testület megállapította, hogy „a környezethez való jog jelenlegi formájában nem alanyi alapjog, de nem is pusztán alkotmányos feladat, vagy államcél, amelynek megvalósítási eszközeit az állam szabadon választhatja meg”. Az egészséges környezethez való jog „önállósult és önmagában vett intézményvédelem, azaz olyan sajátos alapjog, amelynek az objektív, intézményvédelmi oldala túlnyomó és meghatározó”.

Az Alkotmánybíróság határozatából következően tehát, az egészséges környezethez való jog az állam környezetvédelemre vonatkozó kötelességei teljesítésének garanciáit emeli az alapjogok szintjére, beleértve a környezet elért védelme korlátozhatóságának feltételeit is. Határozatában az Alkotmánybíróság nyomatékosan megállapította, hogy „az állam nem élvez szabadságot abban, hogy a környezet állapotát romlani engedje, vagy a romlás kockázatát megengedje.” Az egészséges környezethez való jog következképpen az állami fellépés olyan korlátját képezi, amely megakadályozza, hogy a már elért objektív védelmi szint, illetve hatékonyság csökkenjen.

Az Alkotmánybíróság értelmezése szerint pedig az objektív védelmi szinttől az állam – csak feltételekkel – akkor léphet vissza, ha a visszalépés más alkotmányos jog vagy érték

érvényesítéséhez elkerülhetetlen. Az egészséges környezethez való jog korlátozására így csak akkor kerülhet sor ha „másik alapvető jog és szabadság védelme vagy érvényesülése, illetve egyéb alkotmányos érték védelme más módon nem érhető el” és az elérni kívánt cél fontossága és az ennek érdekében okozott alapjogsérelem súlya megfelelő arányban áll egymással.

Ahogy azt a korábbiakban jeleztük, a Tervezet által javasolt, a fentiekben bemutatott rendelkezések a 2. pirotechnikai osztályba tartozó tűzijáték termékekre a jelenleg hatályos szabályozáshoz képest enyhébb szabályokat állapítanak meg, azaz visszalépést mutatnak a már elért objektív védelmi szinttől. Az Alkotmánybíróság határozata szerint azonban visszalépés kizárólag más alapvető jog vagy alkotmányos érték védelme érdekében lehetséges, és csak akkor, ha az elérni kívánt cél fontossága és az ennek érdekében okozott alapjogsérelem súlya megfelelő arányban van egymással.

Álláspontom szerint jelen esetben nincs olyan alapvető jog, vagy alkotmányos érték, amelynek védelme más módon ne lenne biztosítható. A feketekereskedelem megakadályozása nem szolgálhat indokul arra, hogy a környezet elért objektív védelmi szintjét csökkentsük, attól visszalépünk. A 2. pirotechnikai osztályba tartozó tűzijáték termékekre irányadó elfogadni tervezett enyhébb szabályozás alkotmányossága tehát vitatható, különös tekintettel arra, hogy az 1. és 2. pirotechnikai osztályba tartozó tűzijáték termékeket magánszemély bejelentés és engedélyezési eljárás lefolytatása nélkül bárhol és bármikor felhasználhat.

Javasoljuk tehát, hogy a jogalkotó a fent megjelölt tűzijáték termékek tekintetében is őrizze meg a „szilveszteri időszakra” kiterjedő korlátozást.

A fentiek mellett megjegyezzük, hogy a hirtelen, erős hanghatások gyakran epilepsziás rohamot váltanak ki a kutyáknál, a menekülő kutyák gyakran közúti balesetet okoznak és maguk is áldozatok lesznek. A gazdák bejelentés nélkül nem tájékozódhatnak előre és nem készülhetnek fel az ilyen eseményekre. Tekintettel tehát arra, hogy a 2. pirotechnikai osztályba tartozó tűzijáték termékek az emberek mellett a kutyákat is nagymértékben zavarják, a kutyák magas fokú védelme biztosításáért javasoljuk, hogy a Tervezetet a megalapozottsága érdekében véleményezésre az Eötvös Lóránt Tudományegyetem Természettudományi Kara Biológiai Intézetének Etológiai Tanszéke részére is véleményezésre megküldeni szíveskedjenek.

2. A tűzijáték termékek felhasználására vonatkozó abszolút tilalom kiterjesztésének szükségessége

A polgári célú pirotechnikai tevékenységekről szóló előterjesztéssel kapcsolatban a fentiek mellett a következő észrevételt fogalmazzuk meg. A jelenlegi szabályozást és a Tervezetet megvizsgálva megállapítottuk, hogy sem a hatályos, sem pedig a Tervezet rendelkezései nem nevesítenek olyan területeket – a külterületi természetvédelmi területek kivételével –, amelyeken tilos a tűzijáték termékek felhasználása.

A lakosság fokozott zajterhelésének megakadályozása érdekében szükséges olyan rendelkezés elfogadása is, amely a zajvédelmi szempontokra tekintettel meghatározott védendő területeken, illetve védendő létesítmények körül megtiltja valamennyi tűzijáték termék felhasználását. Így indokolt a tilalom meghatározása üdülő-, egészségügyi területen, oktatási létesítmények területén, valamint egészségügyi, oktatási létesítményektől számított 200

méteren belül stb. Nem látjuk továbbá indokoltnak, hogy csak a külterületi természetvédelmi területeken érvényesül a tilalom.

Javasoljuk tehát a jogalkotónak, hogy a külterületi természetvédelmi területeken érvényesülő, a tűzijáték termékek felhasználására vonatkozó abszolút tilalmat a zaj elleni védelem érdekében legalább a fenti területekre is terjessze ki.

Budapest, 2010. december 10.

Üdvözlettel:

dr. Fülöp Sándor